

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

*Hotărâre tradusă și redactată de către Direcția agent guvernamental.
Ea poate suferi modificări de formă.*

SECȚIA A DOUA

CAUZA VELESCO v. REPUBLICA MOLDOVA

(Cererea nr. 53918/11)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

19 ianuarie 2021

Această hotărâre este definitivă, dar poate suferi modificări de formă.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

© Această traducere îi aparține Direcției agent guvernamental din cadrul Ministerului Justiției al Republicii Moldova. Originalul se găsește în baza de date HUDOC. Orice preluare a textului se va face cu următoarea mențiune: „Traducerea acestei hotărâri a fost efectuată de către Direcția agent guvernamental din cadrul Ministerului Justiției al Republicii Moldova”.

În cauza Velesco v. Republica Moldova,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a doua), întrunită într-un Comitet compus din:

Branko Lubarda, *Președinte*,

Valeriu Grițco,

Pauliine Koskelo, *judcători*,

și Hasan Bakırcı, *Grefier adjunct al Secției*,

Având în vedere:

cererea *versus* Republica Moldova, depusă la Curte în conformitate cu Articolul 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”) de către o cetățeană moldoveană, dna Tatiana Velesco („reclamanta”), la 15 august 2011;

decizia de a comunica Guvernului Republicii Moldova („Guvernul”) plângerile cu privire la investigația circumstanțelor decesului fiului său;

observațiile părților;

Deliberând la 15 decembrie 2020 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea hotărâre, adoptată la aceeași dată:

INTRODUCERE

1. Prezenta cauză se referă la alegații privind lipsa unei investigații eficiente a circumstanțelor decesului fiului reclamantei.

CIRCUMSTANȚELE

2. Reclamanta s-a născut în anul 1956 și locuiește în Chișinău. Ea a fost reprezentată de către dl V. Kovali, avocat în Chișinău.

3. Guvernul a fost reprezentat de către Agentul său la acel moment, dl M. Gurin.

4. Circumstanțele cauzei, astfel cum au fost prezentate de către părți, pot fi rezumate după cum urmează.

5. La 20 ianuarie 2009 fiul reclamantei (V.) a fost găsit strangulat în curtea casei părinților săi.

6. O examinare inițială de către un expert medico-legal a avut loc la 21 ianuarie 2009. Raportul de expertiză întocmit menționa, *inter alia*, că fusese efectuat în urma unei solicitări a Inspectoratului de Poliție Buiucani și că cererii respective nu îi era atribuit un număr de înregistrare. Nici cererea, nici raportul nu menționau că expertul fusese avertizat cu privire la răspunderea penală în caz de depunere a unor declarații false.

7. La 10 februarie 2009 Inspectoratul General al Poliției a informat șeful Inspectoratului de Poliție Buiucani despre faptul că organul de urmărire penală nu întreprinsese toate măsurile necesare pentru stabilirea circumstanțelor cauzei. În special, nu fusese stabilit cu certitudine locul unde au fost găsite cele două chiștoace de țigară, iar memoria telefonului celular

găsit în buzunarul lui V. nu fusese examinată. Anchetatorului i s-a ordonat să reînregistreze cauza în registrul corespunzător, să examineze conținutul telefonului mobil, să interogheze persoanele care contactaseră cu V. înainte de decesul său, să afle cine locuia permanent în apropiere și să audieze persoanele respective, să afle dacă exista vreo legătură între procesul penal pendinte împotriva lui V. și decesul acestuia, și să audieze reclamanta cu privire la declarația ei că s-ar putea ca V. să fi fost otrăvit anterior decesului său.

8. La 12 februarie 2009 reclamanta s-a plâns la Inspectoratul de Poliție Buiucani de faptul că, până la acel moment, ea nu fusese informată cu privire la circumstanțele decesului fiului său sau în privința măsurilor întreprinse în scopul investigării cauzei. În special, ea a întrebat dacă fusese inițiată o anchetă penală bazată pe posibilitatea constrângerii sau determinării la sinucidere, și dacă fusese efectuată o analiză toxicologică care ar stabili prezența otrăvei în sângele lui V. (fiul său nu s-ar fi simțit bine cu câteva zile înainte de a fi găsit strangulat).

9. La 2 martie 2009 a fost inițiată urmărirea penală în privința decesului lui V. Anchetatorul a notat faptul că V. fusese subiectul unui proces penal inițiat pentru escrocherie în proporții mari într-o companie privată și că, potrivit rudelor sale, el fusese persecutat de persoane care acționau în numele companiei respective pentru a-l obliga să plătească suma dublă a prejudiciului cauzat și că aceasta ar fi putut provoca sinuciderea lui V. La aceeași dată, anchetatorul a dispus efectuarea unei noi examinări a cadavrului de către un expert medico-legal, pentru a stabili cauza exactă a decesului și dacă acesta ar fi avut loc anterior strangulării.

10. La 9 martie 2009 reclamanta a fost audiată în calitate de martor.

11. La 25 mai 2009 procurorul a dispus efectuarea autopsiei cadavrului lui V. de către Centrul de Medicină Legală („Centrul”), care a fost inițiată în aceeași zi. S-a reținut faptul că efectuarea autopsiei fusese solicitată de către Inspectoratul de Poliție Buiucani, cererii fiindu-i atribuit un număr de înregistrare, iar expertul medico-legal fiind avertizat cu privire la răspunderea penală în caz de depunere a unor declarații false.

12. La 29 mai 2009 Procuratura Generală a răspuns la plângerea reclamantei cu privire la desfășurarea lentă a investigației, în sensul că oferise instrucțiuni pentru efectuarea tuturor măsurilor necesare unei investigații complete.

13. La 16 iunie 2009 reclamanta a fost recunoscută în calitate de succesori al părții vătămate, fiindu-i explicate drepturile sale procedurale. În aceeași zi ea a fost informată despre raportul de expertiză dispus și despre dreptul ei de a adresa întrebări expertului, de a da explicații și de a-l recuza.

14. Termenul-limită de finalizare a urmăririi penale a fost prelungit la 2 iunie, 3 august și 2 octombrie 2009, din cauza necesității de a stabili dacă fosta companie în cadrul căreia V. activa anterior l-ar fi constrâns să

ramburseze sumele impunătoare de bani pe care el le-ar fi sustras și deoarece raportul de expertiză încă nu fusese finalizat.

15. Drept răspuns la plângerea reclamantei din 25 septembrie 2009, Centrul a informat-o la 15 octombrie 2009 că autopsia nu fusese efectuată din cauza îmbolnăvirii expertului responsabil. Autopsia a fost finalizată la 20 octombrie 2009.

16. La 23 octombrie 2009 reclamanta a fost informată cu privire la rezultatele raportului de expertiză. În urma studierii acestui raport, reclamanta s-a plâns la Inspectoratul de Poliție Buiucani, invocând că raportul era superficial și nu elucida o serie de întrebări specifice, menite să stabilească dacă fiul său s-a sinucis prin strangulare sau dacă fusese suspendat de frânghie ulterior decesului său. Ea a solicitat efectuarea unui nou raport de expertiză.

17. La 27 noiembrie 2009 procurorul a ordonat Centrului efectuarea unei alte autopsii, formulând întrebări suplimentare în acest sens. Autopsia respectivă a fost inițiată la 14 decembrie 2009 și a fost finalizată la 23 aprilie 2010.

18. Cele două autopsii au indicat absența oricăror leziuni pe corpul lui V., cu excepția urmelor lăsate de frânghie. Experții au constatat că dovezile medicale confirmau sufocarea prin strangulare, fără semne de luptă sau de deces anterior suspendării de frânghie, și că în sângele lui V. nu existau urme de alcool sau de droguri.

19. La 11 decembrie 2009 reclamanta a achitat pentru o investigație medicală suplimentară (histopatologică), care a fost inițiată la 14 decembrie 2009, însă nu este clar când sau dacă a fost finalizată.

20. În baza dovezilor medicale și a declarațiilor persoanelor care îl cunoscuseră pe V., la 30 iulie 2010 procurorul a dispus încetarea urmăririi penale, deoarece era cert că V. se sinucise. Procurorul nu a găsit nicio dovadă că V. ar fi fost persecutat de către cineva, însă a stabilit că el avusese dificultăți financiare, ceea ce l-ar fi putut determina să se sinucidă.

21. Nefiind de acord cu ordonanța procurorului, reclamanta a contestat-o în instanță. La 17 decembrie 2010 judecătorul de instrucție al Judecătoriei Buiucani a admis contestația ei și a dispus reexaminarea cauzei de către procuror. El a constatat că reclamanta solicitase și achitase pentru o altă expertiză medicală (histopatologică), însă aceasta nu fusese efectuată. În plus, reclamanta fusese interogată în calitate de martor, însă nu îi fuseseră acordate drepturi depline în calitate de reprezentant al victimei și, prin urmare, ea nu și-a putut exercita în totalitate drepturile sale procedurale, precum posibilitatea de a studia materialele cauzei. În cele din urmă, judecătorul a constatat că procuratura nu a identificat persoanele care văzuseră pentru ultima dată victima în viață și nu a stabilit dacă teoria sinuciderii era prioritară față de celelalte teorii, deoarece expertul medico-legal își începuse analiza cu declarația că V. fusese găsit suspendat.

22. Potrivit Guvernului, la 9 august 2011 procuratura a încetat urmărirea penală, din motivul lipsei elementelor de infracțiune. El nu a prezentat o copie a acestei ordonanțe, dar a notat că reclamanta nu o contestase.

23. Potrivit reclamantei, în urma deciziei din 17 decembrie 2010, ea a mai fost audiată o singură dată; ulterior, urmărirea penală a fost din nou încetată, fără a mai fi întreprinse alte măsuri.

DREPTUL INTERN RELEVANT

24. În baza articolului 59 din Codul de procedură penală, partea vătămată este considerată persoana fizică sau juridică căreia i s-a cauzat prin infracțiune un prejudiciu moral, fizic sau material, recunoscută în această calitate, conform legii.

În baza articolului 60 din același Cod, partea vătămată dispune de următoarele drepturi:

Articolul 60. Drepturile și obligațiile părții vătămate

„(1) Partea vătămată dispune de următoarele drepturi:

- 1) să cunoască esența învinuirii;
- 2) să facă declarații și explicații;
- 3) să prezinte documente și alte mijloace de probă pentru a fi anexate la dosarul penal și cercetate în ședința de judecată;
- 4) să ceară recuzarea persoanei care efectuează urmărirea penală, judecătorului, procurorului, expertului, interpretului, traducătorului, grefierului;
- 5) să facă obiecții împotriva acțiunilor organului de urmărire penală sau instanței de judecată și să ceară includerea obiecțiilor sale în procesul-verbal al acțiunii respective;
- 6) să ia cunoștință de toate procesele-verbale ale acțiunilor procesuale la care a participat, să ceară completarea lor sau includerea obiecțiilor sale în procesul-verbal respectiv;
- 7) să ia cunoștință de materialele cauzei penale din momentul încheierii urmăririi penale și să noteze orice informații din dosar;
- 8) să participe la ședința de judecată, inclusiv la examinarea materialelor cauzei;
- 9) să pledeze în dezbateri judiciare privitor la prejudiciul cauzat;
- 10) să fie informată de ofițerul de urmărire penală sau, după caz, de procuror despre toate hotărârile adoptate care se referă la drepturile și interesele sale, să primească gratuit, la solicitarea sa, copii de pe aceste hotărâri, precum și de pe hotărârea de încetare sau clasare a procesului în cauza respectivă, de neîncepere a urmăririi penale, copia de pe sentință, decizie sau de pe o altă hotărâre judecătorească definitivă;
- 11) să depună plîngerii împotriva acțiunilor și hotărârilor organului de urmărire penală, precum și să atace hotărârea instanței privitor la prejudiciul cauzat;

HOTĂRÂREA VELESCO v. REPUBLICA MOLDOVA

- 12) să retragă plîngerile depuse de ea sau de reprezentantul său, inclusiv plîngerile împotriva acțiunilor interzise de lege săvîrșite împotriva sa;
- 13) să se împace cu bănuitul, învinuitul, inculpatul în cazurile prevăzute de lege;
- 14) să facă obiecții asupra plîngerilor altor participanți la proces, care i-au fost duse la cunoștință de către organul de urmărire penală sau despre care a aflat în alte împrejurări;
- 15) să participe la judecarea cauzei pe cale ordinară de atac;
- 15¹) să exercite căile de atac împotriva hotărârilor judecătorești;
- 16) să-i fie compensate cheltuielile suportate în cauza penală și să i se repare prejudiciul cauzat în urma acțiunilor nelegitime ale organului de urmărire penală;
- 17) să i se restituie bunurile ridicate de organul de urmărire penală în calitate de mijloace de probă sau prezentate de ea însăși, precum și bunurile ce îi aparțin și au fost ridicate de la persoana care a săvârșit acțiunea interzisă de legea penală, să primească în original documentele care îi aparțin;
- 18) să fie reprezentată de un avocat ales, iar dacă nu are mijloace pentru a plăti avocatul, să fie asistată, în condițiile legii, de un avocat care acordă asistență juridică garantată de stat;
- 19) să sesizeze procurorul ierarhic superior sau, după caz, instanța de judecată despre încălcarea termenului rezonabil...”

ÎN DREPT

I. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 2 DIN CONVENȚIE

25. Reclamanta s-a plâns că investigarea circumstanțelor decesului fiului său nu fusese eficientă. Ea s-a bazat pe Articolul 2 din Convenție, a cărui parte relevantă prevede următoarele:

„1. Dreptul la viață al oricărei persoane este protejat de lege. Moartea nu poate fi cauzată cuiva în mod intenționat, decât în executarea unei sentințe capitale pronunțate de un tribunal când infracțiunea este sancționată cu această pedeapsă prin lege.

...”

A. Observațiile părților

26. În primul rând, Guvernul a subliniat că obligația Statului de a efectua o investigație era una de mijloace și nu de rezultat. El a afirmat că autoritățile desfășuraseră o investigație complexă și eficientă în timp util. Mai multe expertize medico-legale fuseseră efectuate, toate concluzionând că decesul fiului reclamantei survenise din cauza strangulării.

27. În timp ce reclamanta fusese inițial audiată în calitate de martor, ea a fost implicată suficient în cadrul procesului și informată despre evoluția acestuia. În plus, ea nu a contestat decizia din 9 august 2011. Guvernul a subliniat diferențele dintre prezenta cauză și altele, precum *Iorga v. Moldova* (nr. 12219/05, 23 martie 2010), în sensul în care victima în cauza menționată

îndeplinise serviciul militar, mama sa nu avusese posibilitatea să dispună pe deplin de drepturile sale procedurale, iar decizia definitivă fusese adoptată în absența ei. Niciunul dintre acești factori nu au existat în prezenta cauză.

28. Reclamanta a afirmat că autoritățile nu întreprinseseră toate măsurile rezonabile pentru a efectua o investigație eficientă a circumstanțelor decesului fiului său. Ea s-a bazat, în special, pe constatările judecătorului de instrucție (a se vedea paragraful 21 *supra*) și a susținut că nu și-a putut exercita în mod suficient drepturile sale procedurale pe parcursul urmăririi penale, deoarece nu fusese recunoscută de la bun început în calitate de reprezentant al părții vătămate.

B. Admisibilitatea

29. Deși nu a denumit-o formal o obiecție preliminară, Guvernul a invocat eșecul reclamantei de a contesta ordonanța din 9 august 2011 privind încetarea urmăririi penale.

30. Reclamanta a afirmat că aflase despre decizia respectivă abia din observațiile Guvernului. Guvernul nu a comentat această afirmație.

31. Curtea consideră că această plângere este strâns legată de fondul plângerii reclamantei în baza Articolului 2 din Convenție. Prin urmare, ea conexează obiecția Guvernului cu fondul acestei plângeri. Curtea notează că această cerere nu este nici în mod vădit nefondată, nici inadmisibilă din oricare alte motive enumerate la Articolului 35 din Convenție. Prin urmare, cererea trebuie declarată admisibilă.

C. Fondul

32. Reclamanta nu s-a plâns de nicio încălcare a Articolului 2 sub aspect material. Prin urmare, Curtea va examina doar aspectul procedural al acestei prevederi.

1. Principiile aplicabile

33. Curtea reiterează că, prin obligarea unui stat de a lua măsurile necesare pentru protejarea vieților persoanelor aflate sub jurisdicția sa (a se vedea *Lambert și alții v. Franța* [MC], nr. 46043/14, § 117, CEDO 2015 (extrase)), Articolul 2 § 1 impune statului o obligație de a asigura dreptul la viață, prin crearea unei legislații penale efective care să descurajeze comiterea infracțiunilor împotriva persoanei, susținută printr-un mecanism de aplicare conceput pentru a preveni, reprima și sancționa încălcările acestor prevederi legale (a se vedea *Mustafa Tunç și Fecire Tunç v. Turcia* [MC], nr. 24014/05, § 171, 14 aprilie 2015).

34. Obligația de a proteja dreptul la viață, în conformitate cu Articolul 2 din Convenție, coroborată cu obligația generală a statului în baza Articolului 1 din Convenție de a „recunoaște oricărei persoane aflate sub jurisdicția sa

drepturile și libertățile definite în Convenție", impune în mod implicit că trebuie să existe o investigație oficială efectivă atunci când persoanele au decedat în împrejurări suspecte. Această obligație nu se limitează la cazurile în care s-a stabilit că decesul a fost provocat de către un agent al statului. Simplul fapt că autoritățile au fost informate despre un deces va da naștere *ipso facto* la o obligație în baza Articolului 2 din Convenție de a efectua o investigație efectivă a împrejurărilor în care a survenit decesul (a se vedea *Sabuktekin v. Turcia*, nr. 27243/95, § 98, CEDO 2002-II; *Kavak v. Turcia*, nr. 53489/99, § 45, 6 iulie 2006; și *Al Fayed v. Franța* (dec.), nr. 38501/02, 27 septembrie 2007). Investigația trebuie să fie capabilă să stabilească cauza leziunilor și identitatea celor responsabili, în scopul de a-i pedepsi. În cazul survenirii unui deces, investigația capătă o conotație și mai mare, având în vedere faptul că obiectivul esențial al unei astfel de investigații este de a asigura punerea efectivă în aplicare a legislației naționale care protejează dreptul la viață (a se vedea *mutatis mutandis*, cauza *Paul și Audrey Edwards v. Regatul Unit*, nr. 46477/99, § 69, CEDO 2002-II).

35. Scopul obligației sus-menționate este unul de mijloace și nu de rezultat (a se vedea *Jaloud v. Olanda* [MC], nr. 47708/08, § 186, CEDO 2014, și *Mustafa Tunç și Fecire Tunç*, pre-citată, § 173). Astfel, autoritățile sunt obligate să întreprindă toate măsurile rezonabile pe care le au la dispoziție pentru asigurarea probelor cu privire la fapta comisă. Orice omisiune în cadrul investigației, care subminează capacitatea sa de a stabili cauza decesului, persoana sau persoanele responsabile, va risca să iasă din acest standard (a se vedea *Menson v. Regatul Unit* (dec.), nr. 47916/99, CEDO 2003-V, și *Rajkowska v. Polonia* (dec.), nr. 37393/02, 27 noiembrie 2007).

2. Aplicarea la prezenta cauză

36. În prezenta cauză, investigarea circumstanțelor decesului lui V. a fost inițiată prompt, în conformitate cu prevederile Convenției (a se vedea paragraful 6 *supra*). Cu toate acestea, urmărirea penală oficială a fost inițiată abia la 2 martie 2009 (a se vedea paragraful 9 *supra*). Curtea reiterează că a constatat deja în cauzele referitoare la Republica Moldova că „... nicio măsură de investigație nu putea fi luată în privința pretinsei infracțiuni comise ... decât dacă o urmărire penală era în mod oficial pornită ...” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Guțu v. Moldova*, nr. 20289/02, § 61, 7 iunie 2007; *Railean v. Moldova*, nr. 23401/04, § 31, 5 ianuarie 2010; și *Mătășaru și Savițchi v. Moldova*, nr. 38281/08, §§ 25 și 90, 2 noiembrie 2010, citând o decizie judecătorească internă care confirmă această interpretare a legii). Din motive inexplicabile, urmărirea penală în privința decesului lui V. a fost inițiată după o întârziere de aproape o lună și jumătate, limitând în mod grav posibilitățile anchetatorilor în decursul perioadei inițiale cruciale.

37. În plus, în absența unei urmăririi penale, experții nu puteau fi avertizați cu privire la responsabilitatea lor în cazul întocmirii unor rapoarte incomplete sau false. Într-adevăr, raportul inițial al expertului medico-legal, întocmit

anterior inițierii urmăririi penale, nu a inclus un astfel de avertisment față de expert, spre deosebire de cel efectuat ulterior (a se vedea paragrafele 6 și 11 *supra*).

38. Curtea subliniază condiția promptitudinii rezonabile a investigației în cauzele privind pierderea vieții (a se vedea, spre exemplu, *Anusca v. Moldova*, nr. 24034/07, § 43, 18 mai 2010). Într-adevăr, investigația a fost inițiată prompt, dar perioada scursă până la finalizarea acesteia – aproximativ doi ani și jumătate – nu poate fi justificată prin complexitatea cauzei sau prin alte impedimente obiective. În special, în timp ce la 25 mai 2009 anchetatorul a solicitat examinarea cadavrului de către un patolog, el a fost nevoit să solicite de la procuror trei prelungiri ale termenului-limită pentru finalizarea urmăririi penale, așteptând efectuarea aceluși raport, care a fost amânată timp de cinci luni, din cauza unei boli a expertului (a se vedea paragrafele 14 și 15 *supra*). Dată fiind stringența constatării circumstanțelor decesului lui V., nu este clar de ce efectuarea autopsiei nu a fost delegată unui alt expert. Prin urmare, reclamanta a avut motive de a pune la îndoială diligența autorităților.

39. De asemenea, trebuie remarcat faptul că un judecător de instrucție a constatat deficiențe în cadrul urmăririi penale și a dispus redeschiderea acesteia (a se vedea paragraful 21 *supra*). Judecătorul a constatat că mai multe măsuri de investigație nu fuseseră efectuate și că reclamantei nu i se permisese să își exercite în mod corespunzător drepturile sale procedurale. Curtea a accentuat de mai multe ori că implicarea rudelor apropiate servește să asigure responsabilitatea publică a autorităților și controlul public al acțiunilor acestora în astfel de situații (a se vedea *Ramsahai și Alții v. Olanda* [MC], nr. 52391/99, § 321, CEDO 2007-II, și *Vasîlca v. Republica Moldova*, nr. 69527/10, § 34, 11 februarie 2014), în măsura necesară pentru a proteja interesele legitime ale persoanei. În prezenta cauză, reclamanta a fost audiată pentru prima dată în calitate de martor după o lună și jumătate de la moartea fiului ei (a se vedea paragraful 10 *supra*) și nici măcar nu a fost recunoscută oficial în calitate de parte vătămată, decât abia după șase luni de la tragica ei pierdere (a se vedea paragraful La 29 mai 2009 Procuratura Generală a răspuns la plângerea reclamantei cu privire la desfășurarea lentă a investigației, în sensul că oferise instrucțiuni pentru efectuarea tuturor măsurilor necesare unei investigații complete.

13 *supra*). În plus, nu numai că reclamanta a trebuit să preia inițiativa de a se plânge și de a adresa întrebări experților medicali (a se vedea paragrafele 12, 15, 16 și 19 *supra*), dar se pare că ea nici măcar nu a fost informată despre amânarea repetată a procesului după ce judecătorul de instrucție ordonase redeschiderea lui, până când nu a citit despre aceasta în observațiile Guvernului (a se vedea paragraful 30 *supra*).

40. Având în vedere afirmația necontestată a reclamantei, potrivit căreia ea nu a fost informată cu privire la decizia din 9 august 2011 până când nu a citit despre aceasta în observațiile Guvernului (a se vedea paragraful 30

supra), Curtea respinge obiecția referitoare la eșecul epuizării căilor de atac interne (a se vedea paragraful 29 *supra*).

41. Curtea consideră că amânările inexplicabile, atât în pornirea oficială a unei urmăriri penale, cât și în efectuarea acesteia, precum și eșecul de a-i permite reclamantei să își exercite drepturile sale procedurale într-un mod suficient și în timp util, sunt incompatibile cu cerințele procedurale ale Articolului 2 din Convenție.

Prin urmare, a existat o încălcare a acestei prevederi în prezenta cauză.

II. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 9 DIN CONVENȚIE

42. Reclamanta s-a plâns de încălcarea drepturilor sale protejate de Articolul 9 din Convenție, din cauza imposibilității de a beneficia de proceduri religioase, care sunt interzise persoanelor care au comis suicid.

43. Curtea notează că reclamanta se plânge, în esență, de faptul că investigarea circumstanțelor decesului fiului său nu a demonstrat că el nu s-a sinucis, ceea ce a avut, la rândul său, repercusiuni asupra capacității ei de a-i oferi o înmormântare religioasă corespunzătoare. În acest sens, chiar presupunând existența unor obligații pozitive în baza Articolului 9 în acest context, trebuie reamintit că obligația de investigare în baza Articolului 2 este una de mijloace, și nu de rezultat (a se vedea, spre exemplu, *Anusca v. Moldova*, nr. 24034/07, § 38, 18 mai 2010). Cu alte cuvinte, Curtea nu poate specula cu privire la care ar fi fost rezultatul investigației privind decesul fiului reclamantei, în absența deficiențelor constatate mai sus. Prin urmare, având în vedere toate materialele aflate în posesia sa, Curtea constată că această plângere nu relevă nicio aparentă încălcare a drepturilor și a libertăților garantate prin Convenție. Rezultă că această parte a cererii trebuie respinsă ca fiind vădit nefondată, în conformitate cu Articolul 35 §§ 3 (a) și 4 din Convenție.

III. APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

44. Articolul 41 din Convenție prevede:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a Protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciul

45. Reclamanta a pretins 24908 lei moldovenești (MDL, aproximativ 1470 de euro (EUR)) pentru prejudiciul material, lăsând la discreția Curții să determine suma despăgubirii pentru prejudiciul moral suferit.

46. Guvernul a susținut că nu exista nicio legătură de cauzalitate între încălcarea pretinsă și suma solicitată pentru prejudiciul material.

47. Curtea notează că reclamanta nu a formulat nicio plângere în baza aspectului material al Articolului 2 din Convenție (a se vedea paragraful 32 *supra*) și că ea a constatat o încălcare a aceleiași prevederi sub aspect procedural. Prin urmare, ea nu discerne nicio legătură cauzală între încălcarea constatată și prejudiciul material pretins; astfel, ea respinge această pretenție. Cu toate acestea, pronunțându-se în echitate, Curtea acordă reclamantei suma de 6000 de euro pentru prejudiciul moral.

B. Costuri și cheltuieli

48. Reclamanta a pretins și 1229 de lei (72 de euro) pentru costurile și cheltuielile suportate în cadrul procedurii din fața Curții.

49. Guvernul a lăsat această chestiune la discreția Curții.

50. Potrivit jurisprudenței Curții, un reclamant are dreptul la rambursarea costurilor și a cheltuielilor numai în măsura în care s-a dovedit că acestea au fost suportate în mod real și necesare, și se încadrează într-un quantum rezonabil. În prezenta cauză, ținând cont de documentele aflate în posesia sa și de criteriile enunțate, Curtea acordă întreaga sumă solicitată.

C. Dobânzi de întârziere

51. Curtea consideră oportun ca rata dobânzii de întârziere să se bazeze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de către Banca Centrală Europeană, la care trebuie să se adauge trei puncte procentuale.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* admisibilă plângerea în baza Articolului 2, iar restul cererii inadmisibil;
2. *Hotărăște* că a avut loc o încălcare a Articolului 2 din Convenție sub aspectul său procedural;
3. *Hotărăște*
 - (a) că Statul reclamat trebuie să plătească reclamantei, în termen de trei luni, următoarele sume, care trebuie convertite în lei moldovenești la rata aplicabilă la data transferului:
 - (i) EUR 6000 (șase mii de euro), plus orice taxă care poate fi percepută, pentru prejudiciul moral,
 - (ii) EUR 72 (șaptezeci și doi de euro), plus orice taxă care poate fi percepută reclamantei, pentru costuri și cheltuieli,
 - (b) că, la expirarea perioadei menționate și până la data executării hotărârii, urmează a fi achitată o dobândă adițională sumelor de mai

HOTĂRÂREA VELESCO v. REPUBLICA MOLDOVA

sus, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de către Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;

4. *Respinge* restul pretenției reclamantei cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și notificată în scris la 19 ianuarie 2021, în conformitate cu Articolul 77 §§ 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Hasan Bakırcı
Grefier adjunct

Branko Lubarda
Președinte